

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan, največji ponesetjke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gid., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gid. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gid., za četrt leta 3 gid. 30 kr., za en mesec 1 gid. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gid. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četrtinsopne petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravišтво, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Obletnica padle Plevne.

Denes 10. decembra je ravno jedno leto preteklo, kar je padla Plevna. Ta dan je lani vse Slavjanstvo od Volge do Adrije nekako instinktivno radostno praznovalo kot velik hip, v katerem se je kolo osode Slovanstva odločno na bolje obračati začelo; zatorej se ga smemo tudi denes domišljati z radostjo in veselim spominom.

Zmaga plevenska nij bila le ruska, bila je vseslavjanska zmaga, torej tudi naša, in morda še važnejša za nas druge Slovane, nego za same Ruse.

To najbolj čutimo, če pomislimo, kaj bi iz Slavjanstva bilo, — vsaj za precej časa, — ko bi se bila Plevna vzdržala, ko bi bili Rusi premagani in prisiljeni vzmakniti se. Ravno lani mej vojsko smo najbolj videli, slišali in čutili mi Slovanje, koliko sovražnikov in kako zagrizene protivnike imamo. Ko bi bil prvi Slovan, Rus, padel, kako silen in neznosen bi bil potem pritisk na nas manjše in bolj izpostavljene druge dele Slovanstva! In dalje, kako strašno bi se bil polotil nas vseh v teškej tej naši borbi za narodno idejo obup; kako bi bila apatija naše bojevniske vrste reake naredila, sovražnike pa bi bil baš strah pred Slovanstvom, ki so ga mej vojsko imeli, ohrabil in izpodbodel k še hujšemu tlačenju vsega slovanskega!

Kdor je pričakoval, da bode po ruskej zmagi mahoma in precej za nas zlata doba napočila, ta se ve da se je zmotil. Denes še nijsmo vidno dosti na boljsem, nego lani, vendar smo v istini vendar na boljsem. Podloge slovanske bodočnosti so ustvarjene,

in velik hrup in nemir naših protivnikov te dni v Pešti kaže le, kako silen vpliv se dela iz lanskih dogodkov. Treba je le v poštev jemati, da vzgoja narodov in dozorenje idej naravno še počasneje napreduje, nego itak uže dolgotrajna odgoja posameznega človeka. V zgodovini narodov jedno leto malo pomenja.

Nepokoj in duševni nemir se je polastil naših protivnikov: boje se pred prihodnostjo. A mi smo se umirili, mi smo postali zavestni, zaupni v bodočnost, in mirno delamo lahko dalje za svoj cilj, ne brigajoči se ni za to, če smo tu in tam še za zdaj v kakovej umetnej manjšini. Čas dela za nas, to vemo, in da to vemo, zahvaliti se imamo ruskim zmagam, katere reprezentuje nekako s skupnim imenom: Plevna!

Iz Rusije 1. dec. [Izv. dop.]

Naš minister narodne prosvete grof D. A. Tolstoj dobil je od francoske vlade ime „officier del instruction publique de France“ s posebnim znakom za to odlikovanje. Naš car mu je dovolil sprejeti ime in nositi znak njegov. Kakor je vam samim znano, daje se ta odlika v Franciji samo onim, koji so na poprišči narodnega izobraževanja posebno odličili se. Torej tudi v tem slučaju moramo to odlikovanje razumeti tako, da je ruski oddel ministerstva narodnega obrazovanja na pariškej svetovnej razstavi francoskej vladi, in tudi razstavnej komisiji posebno dopadal in imponiral, da je francoska vlada, ali tamošnje ministerstvo narodne prosvete hotelo pokazati to svojo radost nad napredujočo Rusijo s tem, da je počastilo sé znakom odličja onega, koji vodi narodno obra-

zovanje v svetej Rusiji uže celih 12 let. — Poglejmo nekoliko podrobneje, kaj je postavilo naše ministerstvo narodne prosvete na pariškej svetovnej razstavi.

Kakor poročajo „St. P. Véd.“, oddel našega ministra narodne prosvete, bil je jako skrbno sestavljen. Njegov plan je bil napravljen premodro. Razstavljeni predmeti nijsu kazali samo zgodovine izobrazovanja v Rusiji, oni so predočevali tudi sedanji položaj naših učnih zavodov. V sistematičnem redu in strogej doslednosti predstavljeni so bili Evropi ustavi vseh učnih zavodov Rusije, višjih srednjih in nižjih; ravno tako učne knjige po vseh predmetih in strokah znanja, katere so vpeljane v raznih šolah, in celo fasade in plani šolskih poslopij. Pa ker sami „ustavi“ in programi še nič ne dokazujejo o dobrem ali slabem prepodavanju v učnih zavodih in o sili ali kolikosti znanja učencev, predstavilo je rusko ministerstvo tudi pismene naloge učencev gimnazij in realnih učilišč.

Izvirno so bili razstavljeni zvezki pismenih nalog iz grškega in latinskega jezika, iz matematike, gometrije trigonometrije učencev sledečih gimnazij: I. II. i III. peterburške, carskoselske, pavlovske, pskovske, novgorodske, carskoselske, petrozavodske, arhangeljske, II. moskovske, vladimirske, rjazanske, kalužske, sulske, kostromske, jaroslavske, smolenske, orlovske, poltavske, I i II kijevske, černigovske, novgorodske-severske, Kamenec-podolske, žitomirske, nemirovske, nežinske, in aleksandrovskega nižjegorskega instituta; sledečih realk: I i II peterburške, harkovske, kurske, sumske, kijevske, kremenčugske, belostokske, pinske, pskovske, belorecske in ode-

Listek.

Karanfilj s pesnikovega groba.

Spisal A. Šenoa, prevel Janez Naglič.

(Dalje.)

— „Recite mi zdaj, je-li prav, kar delam?“ vpraša naju Nežica čez nekoliko časa.

— „Tudi dično je,“ rečem, „blagoslovljen vsaki grob, ki ima takega angelja varha, in srečen slavni pesnik, da zlato seme njegove poezije cvete tako lepo v vašem srcu.“

— „Nežica“, skoči Albert na noge, „ti si v resnici zlata vredna.“

— „Glej, glej,“ nasmehne se Neža, „zdaj sem zlato, dragi Albert, a prej? Rečem ti, da nijsem ni srebro, ni zlato, ni drago kamenje, nego Neža, je-li si čul, Neža, ki ima pravo, zdravo srce. A zdaj se vrnimo, čas je uže, tetka bi se mogla razsrditi. Čakajte“ — postoji malo — „tu imate spomin s pesnikovega groba. Hočete-li?“

— „Prosim vas lepo.“

Deklé pristopi k grobu, razmakne z roko grmovje, ter vtrga velik, lep karanfilj, ki se je divno žaril v svojej rudečini.

— „Tukaj imate karanfilj,“ reče podavši mi cvet, „verujte, da mi je žal, da sem ga vtrgala, kajti te rožice ko da so mi bratje in sestrice. No, ali vam naj bo. Čuvajte ga, spominjali se bodete vsaj čez dolgo let Preširnovnega groba. Ne bojte se. Svet pravi, da nij dobro trgati rožice na grobu. Jaz zmirom mislim, da koren vsake rožice sega do pokojnikovega srca, da je to srce tudi po smrti živo. A kako bi nam mogla škoditi tako skromna, dišeča rožica, ki je vzrastla iz dobrega plemenitega srca?“

— „Hvala vam Nežica, čuval ga bodem, dokler bodem živ.“

— „A meni nič?“ vpraša razžaljen Albert.

— „Je-li si to tudi zaslužil,“ nasmehne se deklé izpod očesa, „tukaj ne cveto gospodski tulipani in georgine, tu cvete samo rožica in karanfilj — samo slovanske rožice.“

— „Neža!“ namrgodi se Albert.

— „Dajte še njemu, dajte,“ poprosim jo, „verujte, zaslužil je.“

— „Naj mu bode, da mu ne bode žal. Ná, drži!“ poda mu Nežica drugi karanfilj, „da ne bodeš jokal. Nijsi ga ravno popolnem zaslužil. Ali da se mi ne boš več posmehoval Slovincem, ker kaj si ti nego Slovenec. Čuvaj mi karanfilj, ne zavrzi ga. Vprašala te bom za račun,“ pridoda Nežica, vzdignivši preteče prstič.

— „Ne boj se Nežica,“ odvrne ganjen Albert, „od tebe sem se naučil, da sem Slovenec, in veruj mi, to bodem tudi ostal, dokler bode duša v meni. Da, pobratim, obrne se mladič k meni, stisnivši mi roko, „na tem svetem mestu, pri tem slavnem grobu se zaklinjava, ti Hrvat, jaz Slovenec, da ostane verna sinova svojega plemena.“

— „Da, Albert, zaklinjava se, da naju nobedna moč ne odtrga od našega stebila, da bodeva z njim delila vse tuge, zanj se borila celo življenje; da bodeva dvigala z drugimi pošteni domovino iz robskega prahu. Nič naju od tega ne odvrne; postati hočeva če-

ške; zatim pripisane so bile naloge po raznih družih predmetih, črteži in učni plani gimnazij in realk, katere so pri nas večidel sedmoklasne. Skrbno so dalje opazovali ustave in programe naših ženskih gimnazij in pismene naloge ene iz moskovskih ženskih gimnazij.

Razen tega so razstavljeni bila vsa izdanja ministerstva ruske narodne prosvete po zakonodajstvu in računovodstvu, zatim izdanja „svetega sinoda“, imperatorske publike biblioteke, občestva sv. Hurja v Kazanji, instituta gluhonemih i slepih v Varšavi i. t. d. Cela vrsta kart in grafičnih črtežev, prelepo izpolnenih, popolnjava je predstavo o položaju učnega dela v Rusiji.

Posebno pa je opozorovala gledalce karta učnih zavodov v Rusiji do leta 1866, v katerem je grof D. A. Tolstoj postal minister narodne prosvete, in ustanovnih učilišč potem do tekočega leta. Zapadna Evropa si nij mogla misliti, da bi bilo mogoče osnovati v 10 letih ne desetine, ampak stotine tucih učnih zavodov, kakoršni so gimnazije, progimnazije in realke, ter dati jim osobni sostav načelnikov, profesorjev in učiteljev, kateri bi zadostovali zahtevam časa, da bi na ta način ta množina raznih šol začela živeti svoje, tvrdo življenje. A da je to vendar le mogoče, dokazale so očito naloge, rešene v raznih krajih Rusije, naloge raznih učencev, razne starosti, razne stroke.

Budget našega ministerstva narodne prosvete za letošnje leto bil je 15.971.289 r. sr. Po spravkah storjenih do pariške razstave, imeli smo v začetku letošnje spomladi: 8 univerz, brez finske s finskim in švedskim učnim jezikom, s 5.629 dijakov — 583 filologov in historikov, 622 matematikov, 550 fizikov; 1.629 juristov; 2.130 medicinarjev in 30 orientalistov. Univerz s duhovenskimi fakultetami pri nas nij, a zato imamo še 4 duhovenske akademije posebej, to se ve, da so vse pravoslavne, državnega veroispovedanja. Gimnazij in progimnazij bilo je 195 s 50.701 učenci, razen 53 šestoklasnih duhovenskih seminarij s 12.227 učencev. V teh seminarijih je uk skoraj ravno tak, kakor v gimnazijah, samo stare jezike nekoliko slabše uče, in grško izgovarjajo po rejhlinski. Iz VI. razreda učenci gredo ali v semenišče ali, če hočejo na univerzo, prestopijo v gimnazio,

ali, ali priyatirajo do VIII. kl. gimnazije, a potem delajo maturo v gimnaziji. Realnih učilišč bilo je 56 z 10.888 učencev, razen 19 vojaških gimnazij. Ženskih gimnazij in progimnazij 223 s 34.878 učenk, razen onih, ki spadajo k IV. oddelu ministerstva dvora. Izglednih šol in učiteljskih seminarij 68 s 4.968 učencev, razen 10 podobnih učilišč, katera pa ne spadajo pod ministerstvo narodne prosvete. Naposlednjič število narodnih šol, katere rastejo kakor gobe, bilo je 25.496 s 1.074.459 šolarjev.

Ker ravno o pariški razstavi govorim, katera se je uže končala, povem vam nekoliko še o drugej, o antropologičnej, koja bo prihodnega leta v Moskvi. Odbor za njo pridno pripravlja vse, kar bode treba prirediti za njo. Tako na pr. „Mosk. Véd.“ poročajo, ka je omenjeni odbor nedavno imel zaprto sejo, v katerej je njegov dletar g. Serjugin, pokazal nekoliko prekrasnih izrazov dopotopnih žival; a kot izgledni izraz človeških grup prvobitnih narodov izbral si je dosta zanimivo in izvirno sceno, ko si črni, tetovirani Avstralijci tešajo ogenj. Isti skulptor izvrši obrazec cele razstave v velikem merilu; razstava sama bode v moskovskem maneži, pod Kremljem blizu aleksandrovskega vrta. To poslopje je gromadno, v podobi pravoogelnika, dovelj širokega in jako dolzega. Pri sredi njegovej na kremljevsko stran je prelepa kapela, kamor po nedeljah bližnja ženska krasota jako rada zahaja k božej službi. Temu se ne boste čudili, če vam povem, da je v maneži vedno mnogo častnikov, zvonečih s svojimi sabljami, da je nekaj korakov proč univerza, torej vse ljud, kateri ima znano magnetično vpljivanje ali silo na podobne stvarice božje, če bi tudi doma za pečkom še tako rade molile „roženkranček“. Omenjeno uže zdanje je še znamenito s tem, da negledé na svojo strašansko daljavo in ne srednjo širjavo nema nobenega stebra znotraj, in človeku, prišedšemu v sredino velikanske arene nij nič prav dobro pri srcu, dokler se ne navadi; vsaj meni so se nekako hlače tresle, da bi se ne obrušilo na me stropovje. Tukaj torej bode „antropologičeska výstavka“ prihodnjega leta. Delila se bode na dva oddela, na učeni z raznimi redkimi kolekcijami in biblijoteko, i na narodni, kamor bode

imelo vstop tudi navadno, samo radovedno ljudstvo. K tej razstavi po vsej Rusiji delajo velike priprave, posebno pa po medicinskih fakultetah in akademijah; pa tudi v zasebnih zdravilnih krogih ne dremajo. —r.

V delegacijah

se je vprašanje o okupaciji Bosne ali o Andrassyjevej vnanjej politiki dalje razpravljalo. Sklenilo se pa na zadnje nij nič, ker Herbstovec si niti nijso upali Schaupovega poročila na glasovanje dati.

Iz govora Herbstovega posnemljemo sledeče:

Prehajam k evropskemu mandatu. Jaz menim, da je ta pravni naslov najnejasnejši, in našej monarhiji najnevarnejši, ker ustvarja predsodstvo, katero bi se ne smelo ustvariti. Ono je nejasno; treba nam je omenjati le mnogih preprirov in različnega tolmačenja v tej zadevi od strani vlade ali poslancev, ali postavodajnih tel. Jedenkrat slišimo, da se mandat naslanja na pogodbo, a potem zopet da ne, nadalje čujemo, da je pooblastilo, katero veže in nalaga dolžnosti, a kmalu potem, da mandat daje le pravico, a da dolžnostij ne nalaga. Nejasnost je pak v mejnarodnih zadevah vedno jako nevarna, zato, ker daje onemu, kateremu je na tem, da določenej državi škoduje, povod, da istinito lahko škoduje. A ustvarjen je s tem tudi nevaren predsodek. Naša monarhija naslanja se na zgodovinsko pravo, in dokler se je in bode to v Evropi spoštovalo, toliko časa je ta podlaga trdna; kakor se bode pa novejši čas trudil ustvariti druge podlage evropskemu pravnemu razmerju, potem se pričnejo monarhiji preteče opasnosti. Jedna nevarnost je bil princip narodnostni, kateri je hotel vladar na Seini vspostaviti za podlago evropskemu pravu, kateremu je pa sledil oni preobrat, ki je njega samega uničil. Zdaj naj se na ustvari še ta predsodek, da imajo v kongresu zbrane vlasti pravico razpravljati o teritorijnem obstanku katerega drugega. To je takov predsodek, ki se da v raznih odnošajih porabiti proti vsakemu posamnemu, in kateri bi se ne smel nikdar podpirati od take konservativne vlasti, kakor je in mora biti Avstro-Ogerska. Dejalo se mi bode, da so vse vlasti za to glasovale, tudi porta; kolike vrednosti je to glasovanje, o tem se ne more motiti, ako se beró zapisniki

stita domoljuba, a učila bodeva tudi detco svojo, naj bode vrla in čestita. Služila bodeva do groba velikej ideji Slavjanstva.“

— „Hočeva; priča naj bode Bog na nebu, to divno slovensko pogorje, slavni pesnik v grobu.“

— „In ta-le dobra deklé.“

— „Amen!“ ploskne deklé z rokama, „tako velja, zdaj sta dobra človeka.“

Poljubiva se Albert in jaz, a deklé reče veselo in smejoč se:

— „No, ker sta taka poštenjaka, ker mi je denes srce tako veselo, zapečatila bodem tudi jaz to svedočanstvo. Do Boga je visoko, do groba globoko — tu nijsem nego jaz. Nijsem kriva, in ne bode mi greh, to bode najbolje vedel dobri Bog in France Preširen.“

Potem nagne glavico in poljubivši živo Alberta a potem tudi mene, zarudi do vrha glave, ter ne rekši besedice ukrene jo preko pokopališča domov, a midva za njo. Mej potom zložil sem svoj karanfilj v knjigo mej

Preširnovpe pesni. Ko pridemo zopet na „staro pošto“, pozdravi nas gospodarica v šali:

— „Ste vendar jedenkrat prišli? Sem uže mislila, da ste se kje na potu izgubili. Morali ste vsaj deset litanij izmoliti na grobu.“

— „Ne bojte se, tetka,“ odvrne Nežica, „to so dobri ljudje. Čisto sta se popravila. Jaz sem ju popolnem izlečila.“

— „E, samo če si ti zadovoljna,“ pokima gospodarica, potem je vse dobro, ker ti si uže tako hujša, nego kak „jezični doktor.“

Najina zakletva na pesnikovem grobu nama je dušo čisto spreobrnila. Moj prijatelj in jaz bila sva vedreja, veseleja. Ako drevo presadiš v zemljo, ki mu nij ugodna, nekako pobesi veje, a ako ga presadiš zopet v prirojeno zemljo, zazelenelo bo živeje, slobodno dvigalo veje proti nebu. Tako tudi midva, prekrščena mlada slavjanska kri. Moj Albert nij čital več svojih nemških klasikov, dim njegove smodke dvigal se je v sinjih kolobarjih k nebu. Šalil se je, veselil se je. Ali

tudi to najino veselje je bilo nekako čudno. V pričujočnosti dekleta molčala sva oba kakor mravlje. Kadar sva bila sama, spominjala sva malokedaj njeno ime. Osnovala sva bila orjaške osnove, kojih vam ne bi smel niti pripovedati. Meni se je prej zmirom motal po glavi stari stolp poleg mesta, mučila, širok rabljev meč, zarujavela sulica, pozlačeno sodsko žezlo, v obče vsa romantična ropotarija, ki se hrani v mestnem „arhivu“. V mojej glavi porodila se je strašna romantična pesem o vitejih, coprnica in se ve da, tudi o nesrečnej ljubezni. Sedaj je bilo drugače. Romantika izginila mi je čez noč — sedaj sem gledal samo čisto, bistro narav, divni kraj, ta krepki narod. Jaz in Albert živela sva v nekem deliriju, ki je gospodarici dal dosti povoda, da se nama je posmehovala, da naju je pokarala, ter rekla, da se Neža jako vara, ako misli, da sva izlečena, prva bolezen da je sicer minola, ali sedaj da se je pojavila nova, mnogo nevarnejša.

(Dalje prih.)

berlinskega ugovora. Turčija je za to glasovala, a si je prihranila pravico, da bode z Avstrijo direktno in začasno obravnavala. Le tako se je dobilo priznanje od slabe Turške.

Pritrjenje onega, o katerega deželah je kongres razpravljajal, je ali potrebno, ali ne. Ako je potrebno, potem se tudi pogoj, kateri je pridejal svojemu pritrjenju, mora spoštovati. Ako nij potrebno, in zdi se, da se smatra za nepotrebno, potem je baš oni jako nevarni predsek ustvarjen, vsled katerega imajo na kongresu zbrane vlasti pravico določevati s tujimi državami. A mandat je tudi v družem eziru težaven. Mandat postoji, kakor pravi tudi porta v svojej izjavi, stvarno v pomirjenju Bosne in Hercegovine. Pomirjenje pa obseza dvoje: v prvej vrsti zadušenje protivljenja. Da se bode to posrečilo, o tem uže naprej nij dalo dvomiti. Vpraša se le, ali se nijso motili o simpatijah, katere so bajé gojili v onih deželah, in ali se nijso vsled tega rabila taka sredstva, katera so življenju naših vojakov bolj kakor je bilo potrebno pretila, in so se naše finance rabile čez potrebo.

Tako Herbst.

V večernej seji sta mu odgovarjala potem vojni minister Bylandt, kateri je z vojaškega stališča dokazoval, da je Avstrija morala Bosno zasesti, če nij hotela s časom Dalmacije izgubiti, in pa minister vnanjega, Andrassy.

Grof Andrassy je v dolgem obširnem govoru dokazoval, da nij prav za prav nikoli obetal, da Bosne ne bomo okupirali. On le v tej zadevi nij prej nič natančnega mogel povedati, ker se nij vedelo kakó bode vse prišlo, in ali ne bode evropske vojske.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. decembra.

Tudi **Zagrebcjanje** so svoj rezervni polk, Leopoldovce, ki se je vrnil 6. t. m. iz Bosne, slovesno sprejeli s svečanostjo vse skozi narodno, katere so se udeležile tudi prve glave deželne vlade.

Ogersko ponovljeno ministerstvo Tiszovo ima le dva nova uda, grofa Szaparyja (finance) in barona Kemenyja za trgovino, oba bolj konservativne barve. Vsi drugi ministri s Tiszom na čelu so stari ostali. Vspeh te rešitve ogerske ministerske krize bode, da bode Szapary ogerske slabe finance še — slabše naredil.

Vnanje države.

Črna gora čaka, kakor se „Novemu Vremenu“ piše, z veliko nestrpljivostjo, kedar bodo Turki vendar tvrdnjavo Podgorico izpraznili. Ali Turki imajo tam 9000 mož posadke, in se nič ne pripravljajo otiti. Tako imajo Črnogorci dejansko le premirje in ne miru.

Ruski knez in upravitelj **Bolgarije**, Dondukov Korsakov je te dni v Sofiji govoril deputaciji bolgarske duhovščine: „Moj najmilostivejši car Aleksander mi je ukazal, bolgarskemu narodu njegov najtoplejši pozdrav izročiti. Nj. veličanstvo je želje bolgarskega naroda radovoljno sprejelo in obljubilo, kar je možno storiti, da se izpolnijo. Pričakujte torej, gospoda, za prihodnost najboljšega. Car in njegova vlada hočeta združenje bolgarskega naroda in bolgarske zemlje, in to je tudi najtoplejša želja cele Rusije. Vendar je najsvetejša dolžnost carjeva, ta svoj cilj, če je le mogoče na mirnem potu, in brez prelivanja krvi doseči. Z Bogom, gospoda, moje dozdanje delovanje naj vam bode porok, da bodem tudi na dalje mislil vedno o vaših pravičnih željah.“

Glede **afganske** vojske poročajo „Tim.“ da kadar Roberts Afgance izpodi iz Kurumske doline, bode glavni namen angleškega mini-

sterstva dosežen. Torej Angleži bodo zadovoljni z malim in ne bodo hoteli celega Afganistana zmagati.

Kakor se iz Lahora v „Bureau Reuter“ poročá, je došel od afganistanskega emira odgovor na angleški ultimatum. Emir naznanja, da Afganistan nij bil nikdar sovražen Angležem, pač pa so ti ščuvali proti njemu. On nij sprejel angleškega poslanca, ker se je bal za svojo neodvisnost. Malo poslanje in le za malo časa uže sprejme zdaj. — Zakaj se torej Angleži vojskujejo? Brez uzroka.

V **francoskej** zbornici je bila 7. t. m. zavržena volitev prejšnjega ministra za vnanje stvari, vojvode Decazes s 373 glasi proti 50, največja večina, kar je je še v tej francoskej zbornici kedaj bilo.

Dopisi.

Izpod Nanosa 2. decembra [zv. dop.] Če je uže še kake postave potrebno, tako bi bila gotovo postava proti pijančevanju, zlasti žganjarskemu. Ta grda, kužna bolezen se dan za dnevom bolj širi in več privržencev dobljava. Nasledki te nijso majheni pač pa žalibog za nekatero družino preveliki. Ako se kacega posvari, zakaj da toliko pije, da pamet svojo, najlepši dar božji, izgubi, se dobi navadno odgovor, da vsaj zato pije da se upijani, da vsaj tistokrat na vse skrbi pozabi. Da da, skrbi izgubi ubožeč, ali to le za nekoliko časa, nesrečnega stanja si pa zaradi tega nij nič poboljšal, pač nasprotno; glava ga boli, žep je prazen, družina lačna, birič pa pri vratih. Skrbi, katere je bil začasno izpodil iz glave, siloma ga zopet napadejo, ter začno strašno po butici rojiti. Zastonj je kesanje, zastonj praskanje za ušesom, vse to zapravljenega denarja več nazaj ne privabi. V takej zadregi ves razburjen sam ne zna, kaj, ne kako. Da ga pa žeja tare, to se vendar spomni, „klin je treba izbijati s klinom“ misli si, ali kaj? Ko je le tema v žepu, „e pa vsaj mi ga bode upalen glažek“, s tem se potolaži, ter gre v žganjarijo in prične sinočno pesen; „da capo al fine.“

In glejte, tako se zapravlja dragi čas, težko pridobljeni denar, delo zastaje, dolgovi se vedno bolj kopičijo, dokler naposled vse premoženje prodajo in tako je dan za dnevom več beračev, klatežev, tatov in družih nepotrebnih, a čedalje manj dobrih in pridnih gospodarjev ter delavcev.

Osobito letos bodo ubogi žganjepivci trpeli, kajti napravilo se je dosti slivovke, ta poslednja bo gotovo še uzrok, da bode kakšen pozabil dihati, ker se je bode preveč nalil.

Ti postopači pa tudi kvarte ljubijo ter si tudi s tem kratkočasijo, da cele noči igrajo, bodi si v kakšnej beznici, privatnej hiši ali pa celo v kakem hlevu. Se pa kdo za to kaj zmeni? Nihče! Marsikateri naših podžupanov, niti ne zna, kakšne dolžnosti ga vežejo, žandarji morajo sami od sebe okrog vohati, kar je za te jako sitno, težavno in brezuspešno. Ko pa nastane vsled teh pohajčev kak požar, tedaj se vpije: malomarnost žandarjev je vsega kriva, ti premalo po noči okrog hodijo, ter na varnost premalo čujejo! A zastonj je po toči zvoniti. Sami si pomagajte, kjer smete in morete.

Postava proti pijančevanju je neobhodno potrebna. A ta bi morala biti v pravem imeu besede, ne pa samo na papirju, kakoršnih imamo dosti, če ravno so tudi one v korist človečanstva osnovane a ipak nič ne koristijo, ker se jih strogo ne izpolnjuje.

Domače stvari.

— (Preširnová beseda v ljubljanskej čitalnici) zadnjo nedeljo večer je bila precej dobro obiskana. Program se je vršil v redu in na občno pohvalo, posebno igra na glasoviru gospodičine Tratnikove in gospé Jeločnikove. Isto tako je iz francoskega poslovenjena veseloigra „Igralka“ bila izvrstno izpeljana. Gospa Jeločnikova, katero smo prej uže v najivnih rolah samo hvaliti priliko imeli, pokazala je včeraj zopet jako odličen talent tudi za resne in tragične uloge. Ljubeznjiva in simpatična predstavljalka druge role, Lujize, pak je tudi, da si je bila ta večer prvič na javnem odru, izvrstno zadostila vsem terjatvam, ki se morejo našim predstavam staviti. Občinstvo jej je to pohvalo in svoje zadovoljstvo tudi s ponavljanimi izjavami izrazilo. Slišali smo od najboljših čitalniških udov sodbo, da bi to naše društvo obema dámmale hvaležno bilo, ako oni dve tudi drugekrati sodelovanja ne odrécteti. — Gg. igralca Kajzelj in Jeločnik sta uže „veterana“ našega mladega odra in torej znana.

— (Miroslav Hubmajer), o katerem smo v poslednjem listu poročali, da je odšel na poziv bolgarskega odbora za vzdrževanje macedonskega vstanka v Sredec (Sofijo), poročá telegrafično, da je v nedeljo popoludne dospel v Belgrad, kljubu zaprekam, ki mu jih je napravljala magjarska policija.

— (Občni zbor goriškega pevskega društva „Slavec“) je preložen na četrtek 12. decembra o 1/2 12. v prostorih goriške čitalnice. P. n. gg. društveniki se prav uljudno vabijo, da se v obilnem številu in točno ob naznanjeni uri zborovanja udeležé tim bolje, ker pride na dnevni red prevrnavna društvenih pravil, vsled katere bodo društvenikom bremena močno zljajšana.

— (Naznanilo in vabilo.) Vsled sklepa odborovega dne 5. dec. t. l. bode občni zbor goriške čitalnice dne 14. decembra ob 7. uri zvečer z navadnim dnevnim redom. Odbor, ki bo še posebej udom vabila razposlal, pričakuje prav obilne udeležitve.

— (Dr. Nikolaj Tonkli,) brat znane goriškega odvetnika in deželnega poslanca, je odprl v Tolminu svojo pisarnico.

— (Obešenica.) Iz Kroke 8. dec. se nam piše: Včeraj so dobili v brezovškem gozdu pri Kropi neko žensko, ki se je pred štirimi meseci obesila. Bila je uže pod štrikom vkupaj stisnena, ker jej je glava odletela ali odgnila v tem deževji. Iskali so jo prej na več krajih, ker je skoraj vse tako sodilo, da se je obesila, zavoljo tega, ker se je njena sestra lansko leto tudi obesila. Bog zna, kaj ju je k temu gnalo, (če ne blaznost in duševna bolezen,) ker ste bili sicer obe sestri bolj pobožne ženske.

— (Nesreča.) Iz Kroke se nam piše 6. t. m.: Včeraj zjutraj sta šla iz Zaloš dva brata Tonačeva nek star gaber žagat. Ko ga izpodžagata, (bilo je še pred 7. uro zjutraj in na pol tema) zajame padajoče drevo obadva sina. Starejši je hudo poškodovan, mlajši, 18 let star, bil je pa tako od gabra prijet in pritisnen, da mu je kri iz ust pritekla, in je bil uže čez jedno uro mrtev. Veliko žalost imata oče in mati, ker sta bila unesrečena zares pridna fanta, kar uže to kaže, da sta se tako zgodaj v jutro dela polotevala.

— (Iz Gradca) se nam piše, da je napravilo slovensko literarno zabavno društvo

„Triglav“ na čast dr. Fr. Preširna včeraj 7. dec. v dvorani „zum grünen Anger“ — Leonhardstrasse, veselico. „Slovensko pevsko društvo višjih šol v Gradci“ je sodelovalo. Program je bil: 1. Slava Slovencev, zbor — Hajdrih. 2. Slavnostni govor — Zbašnik. 3. Narodu, zbor s tenor in bariton solo, — zložil dr. B. Ipavic. 4. Alpenzauber, duet — Umlauf, svirala na citre Šetinec in Sok. 5. Danici, zbor z baritom solo — G. Ipavic. 6. Vvod h krstu pri Savici — deklamoval Požar. 7. Domovina, zbor — Dürerer.

— (Požari.) Iz slovenske Bištrice se nam poroča, da je v nedeljo dne 1. t. m. zvečer ob 9. uri pogorela pri banki „Slaviji“ zavarovana bajta Josipa Goričana v gorenjej Ložnici. — Sumi se, da se, težko če ne, nij samo užgalo.

— (Od sv. Trojice v slovenskih Goricah) piše nam naročnik našega lista, da je dne 4. t. m. ob enajstih dopoldne do tal pogorelo poslopje Matija Rozmana v Ojčku. Ker razen malih treh otrok Rozmanovih nij bilo nikogar doma, bili bi ti kmalu zgoreli, ko bi jih ne bil v trenutku največje nevarnosti bližnji sosed iz zaprte hiše izvlekel. Kako je ogenj nastal, nij znano. Zavarovano je poslopje bilo pri banki „Slaviji“.

Razne vesti.

* (Kdo je morilec?) V Vesprimu živeč gostilnar živel je sè svojo mlado soprogo v večnem prepiru; isto tako sta se sporekla dne 20. m. m., na kar se je pa mož v svojo sobo zaprl. Zjutra drugega dne našel je pa svojega dva meseca starega sinka, ki je pri materi spal, pri njej mrtvega. Soprog dolži zdaj ženo, da je otroka umorila, a žena dolži njega tega zločina. Sodnija bode razsodila, kdo da je kriv.

* (Visoka starost.) V Bihaču v „turškej Krajini“ živi 135 let stari starček imenom Kara Alija Pavanović, ki je še tako čil, da lahko nese še jeden cent žita v mlin. Pavanović bojeval je v raznih bojih proti Napoleonu, proti Srbom l. 1804. Sicer je pa baje v Bosni mnogo ljudij nad sto let starih.

Listnica opravištva. G. F. S. v T. Sedaj imate plačano do 15. febr. 1879.

UMRIL V LJUBLJANI.

29. novembra: Marija Bernot, hči sodarja, 3 leta na poljanskem nasipu št. 10, vsled sušice.

30. novembra: Franc pl. Emperger, sin zasebnika na tržaški cesti št. 26, vsled božjasti. — Karl Velkavrh, 3 tedne, na tržaški cesti št. 24, vsled konvulzij.

1. decembra: Anton Semen, steklarski pomočnik 25 let 5½ m., v jahalskih ulicah št. 1, vsled pljučne tuberkuloze.

2. dec.: Ludvik Riemer, štacijski šef, 44 let, na starem trgu št. 1, vsled srčne hibe.

3. dec.: Franciška Podbregar, otrok dninarja, 8 m. 4 dni, na sv. Petra cesti št. 69 vsled difterite, — Janez Krušič, mesar, 43 let, na poljanskem trgu št. 5, vsled pyämije.

4. dec.: Rudolf Kobler, sin uradnika Rudolfske železnice, 7 let 8 mesecev, na Marije Terezije cesti št. 10, vsled kašlja. — Franc Zrimšek, — sin delavca, 3 l. 2 m., v krakovskih ulicah št. 7, vsled bronhitisa.

5. dec.: Albina Šindler, hči fabriškega delavca, 3 leta, na sv. Petra cesti št. 60, vsled sušice.

V mestnej bolnici.

2. novembra: Bartelj Mahovne, gostač, 55 let, eksudatum pericardiale.

6. novembra: Franciška Mejak, hči goštaške, 44 let, emphysema pulmonum.

8. novembra: Marija Ogrinec dekla, 25 let, vsled tifusa.

11. novem.: Engelbert Veriti, sin mizarja 13 m., vsled oslabiljenja.

13. novem.: Marija Kozlevčar, hči kajzarja 2 leti, vsled hromote v živcih.

15. nov.: Urša Brajar, vdova 88 l., vsled starosti.

Karel S. Till

trgoevstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebnostij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebnosti za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—120)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Tujci.

8. decembra:

Evropa: Endsman iz Dunaja. — Kardasch iz Gradca.

Pri Slonu: Friedman iz Brna. — Simon iz Rajhenberga. — Geletich iz Reke. — Tomaževitz iz Rateč. — Zilzer iz Dunaja.

Pri Maliču: Buchwald iz Dunaja. — Potočnik iz Rogatica. — Fetzner iz Gradca. — Hauser, Günther iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Gulič iz Sežane. — Gatti iz Erceg Novi. — Schmith iz Trebiža.

Dunajska borza 9 decembra

(Isvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gl.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62	"	50	"
Zlata renta	72	"	—	"
1860 drž. posojilo	112	"	50	"
Akcije narodne banke	784	"	—	"
Kreditne akcije	229	"	—	"
London	116	"	40	"

Napol	9	31
C. kr. cekini	5	55
Srebro	100	—
Državne marke	57	55

Marke Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel

Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195—125)

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljatvi male svote, katera je pri vsakej bazi ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo reparirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko reparirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 8.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno reparirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino reparirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek reparirane, s kolešjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, reparirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in imponantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15.75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

(368—7)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.